11.1 Ψηφιακή πολιτειότητα

«Πιθανοί κίνδυνοι στη Διαδικτυακή μας βόλτα»

Κίνδυνοι στη Διαδικτυακή μας βόλτα

Οι έφηβοι χρησιμοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες αρκετές ώρες κατά τη διάρκεια της μέρας, ενώ έρευνες δείχνουν πως βρίσκονται σε σύνδεση αρκετές ώρες και μετά τα μεσάνυχτα. Επιπλέον, η χρήση γίνεται κυρίως για αναψυχή και ψυχαγωγία, υπερβαίνοντας σημαντικά τις ώρες που αφιερώνουν σε κάποια σχολική εργασία. Κυρίως, ζητούν τη συμμετοχή σε ιστοχώρους που τους επιτρέπεται η κοινωνική αλληλεπίδραση, ώστε να αποκομίσουν αποδοχή και αναγνώριση από τους συνομηλίκους τους.

Λέμε πως γίνεται κακή χρήση του Διαδικτύου από τους εφήβους όταν αυτή σχετίζεται με σωματικές και ψυχοκοινωνικές βλάβες. Επίσης, στο Διαδίκτυο οι μαθητές έχουν εύκολη πρόσβαση σε ακατάλληλο για την ηλικία τους περιεχόμενο, μπορούν να περιηγούνται ανώνυμα σε κάποιο βαθμό, και δεν προβληματίζονται όσο πρέπει για κακόβουλες ή και παράνομες πρακτικές. Δέχονται αιτήματα για επαφή (ψηφιακή ή φυσική) με αγνώστους, χωρίς πάντα να αξιολογούν τον κίνδυνο που ενέχει η υλοποίηση αυτής της επικοινωνίας. Συχνά προκύπτουν και επικίνδυνες καταστάσεις όπως ο διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying), το ηλεκτρονικό ψάρεμα (phishing), η διαδικτυακή αποπλάνηση (grooming).

Η περιήγησή μας στο Διαδίκτυο μας εκθέτει σε διάφορους πιθανούς κινδύνους:

Κακόβουλο λογισμικό (Malware), Ηλεκτρονικό Ψάρεμα (Phishing), Απάτες (Scams), Επιθέσεις Man-in-the-Middle, Παραβίαση δεδομένων (Data Breach), Παρενόχληση και Ψηφιακός Εκφοβισμός (Harassment and Cyberbullying), Κατάχρηση προσωπικών δεδομένων (Personal data abuse), Παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις.

1. *Κακόβουλο λογισμικό (malware):* Προγράμματα όπως οι ιοί (viruses), Δούρειοι ίπποι (trojan horse), spyware, worms, backdoor, botnet, rootkit και ransomware μπορεί να εγκατασταθούν στη συσκευή μας χωρίς την άδειά μας, προκαλώντας ζημιά ή κλέβοντας τα προσωπικά μας δεδομένα.
2. *Ηλεκτρονικό Ψάρεμα (phishing):* Επιθέσεις μέσω μηνυμάτων (email) ή ιστοσελίδων που προσποιούνται κάτι αξιόπιστο για να μας πείσουν να δώσουμε προσω-

Online threats such as phishing, hacking, malware, scams, data breaches, cyberbullying, and misinformation

πικές πληροφορίες-credential harvesting (π.χ. κωδικοί πρόσβασης ή αριθμοί πιστωτικών καρτών).

3. *Απάτες (scams):* Διάφορες μορφές απάτης υπάρχουν στο διαδίκτυο (π.χ. πλαστές αγγελίες, υποσχέσεις για γρήγορο πλουτισμό).
4. *Επιθέσεις Man-in-the-Middle (MitM) (Man-in-the-Middle attacks):* Κάποιος παρεμβάλλεται στην επικοινωνία μεταξύ δύο μερών, προσπαθώντας να κλέψει ή να παραποιήσει τα δεδομένα.
5. *Παραβίαση δεδομένων (data breach):* Κακόβουλοι χρήστες ή λογισμικά μπορούν να παραβιάσουν υπολογιστικά συστήματα για να κλέψουν προσωπικά δεδομένα, όπως ονόματα χρηστών, κωδικούς πρόσβασης και πληροφορίες πιστωτικών καρτών.
6. *Παρενόχληση και Ψηφιακός Εκφοβισμός (harassment and cyberbullying):* Στο Διαδίκτυο ερχόμαστε αντιμέτωποι με παρενόχληση ή εκφοβισμό, που σε κάποιες περιπτώσεις οδηγούν τους εφήβους σε σοβαρή ψυχολογική επιβάρυνση.
7. *Κατάχρηση προσωπικών δεδομένων (personal data abuse):* Αρκετές φορές γίνεται, χωρίς τη σαφή συγκατάθεσή μας, ανεξέλεγκτη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων από ιστοσελίδες και εφαρμογές εταιριών.
8. *Παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις (misinformation and fake news):* Η εξάπλωση ψευδών πληροφοριών μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις μας ή στην περίπτωση που το αντικείμενο είμαστε εμείς να καταστρέψει την ψηφιακή μας ταυτότητα.

Υπάρχουν αρκετοί **τρόποι προστασίας**. Οι πιο συνηθισμένοι από αυτούς είναι να χρησιμοποιούμε ασφαλείς κωδικούς (σύνθετους και να τους αλλάζουμε συχνά), να διατηρούμε το λογισμικό συστήματος ενημερωμένο, να έχουμε εγκατεστημένο πρόγραμμα προστασίας από ιούς, και τέλος να είμαστε προσεκτικοί με τις πληροφορίες που κοινοποιούμε στο Διαδίκτυο *(think before you post).* Στο ίδιο πλαίσιο, σε περίπτωση που δεν μπορέσουμε να αποτρέψουμε κάποια κακόβουλη ενέργεια που θα πλήξει τα δεδομένα μας πρέπει να παίρνουμε συχνά αντίγραφα ασφαλείας (backups).

Τίτλος: Πιθανοί κίνδυνοι στη Διαδικτυακή μας βόλτα
Έκδοση: 1.0
Συντ. ανάπτυξης & σχεδιασμού: ***Κέλλυ Σαρρή Πασχαλίδη***
Δημιουργία: **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**

εκδόσεις Ελληνική γραφή